

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
14/7078

DERES REFERANSE
13/3156

DATO
26.09.2014

Høring - minstegrense for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse, pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Finanstilsynets viser til Arbeids- og sosialdepartementets brev av 9. juli 2014.

Bakgrunn for saken

Minstegrensen for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse og pensjonsordningen for sykepleiere er 14 arbeidstimer pr. uke. I pensjonsordningen for apotekvirksomhet er grensen 15 arbeidstimer.

I dom 21. juni 2013 kom Arbeidsretten til at minstegrensen for rett til medlemskap i kommunal pensjonsordning i tariffavtalen i KS-området (14 arbeidstimer) innebar ulovlig diskriminering av deltidsansatte etter arbeidsmiljøloven, og at avtalen var ugyldig hva angår minstegrensen.

Arbeids- og sosialdepartementet har vurdert om det fortsatt bør være en minstegrense for rett til medlemskap, men som er lavere enn 14 timer pr. uke, eller om det ikke bør være noen minstegrense.

Departementet foreslår at minstegrensen for rett til medlemskap reduseres i lov om Statens pensjonskasse, lov om pensjonsordning for sykepleiere og lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. til 20 prosent av full stilling og ber om høringsinstansenes syn på forslaget.

Finanstilsynets kommentarer

Finanstilsynet har merket seg følgende uttalelser i høringsnotatet vedrørende diskriminering:

Etter arbeidsmiljøloven § 13-1(3), jf. § 13-2 (1) bokstav c, er det forbudt å diskriminere arbeidstakere som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår. Retten til medlemskap i en tjenstepensjonsordning anses å falle inn under dette punktet.

*Forbudet mot diskriminering av deltidsansatte gjelder ikke ubegrenset. Det er gitt en unntaksbestemmelse i § 13-3 (2): (...)
(...)*

Kjernen i vurderingen som gjelder minstegrensen for rett til medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning er altså om en minstegrense er nødvendig for å oppnå et saklig formål som ikke er uforholdsmessig inngripende. (...)

Videre har Finanstilsynet merket seg at det etter departementets syn kun er to aktuelle alternativer. Det ene alternativet er en minstegrense på 20 prosent av full stilling (som i skattebegunstigede private tjenstepensjonsordninger), et nivå som departementet anser å ligge innenfor rammen av arbeidsmiljølovens unntaksbestemmelser for diskriminering, dvs. at det foreligger et saklig formål. Det andre alternativet er å fjerne minstegrensen (som i KS-området etter arbeidsrettsdommen), noe som selvsagt ikke skaper problemer i forhold til diskriminering. Departementet legger for øvrig til grunn at dersom minstegrensen for rett til medlemskap i de lovfestede offentlige pensjonsordningene settes til 20 prosent av full stilling, bør det av hensyn til Overføringsavtalen vurderes å innføre tilsvarende endringer i de kommunale pensjonsordningene i KS-området.

Finanstilsynet ser klare fordeler ved at reglene for rett til medlemskap i offentlige (statlige og kommunale) pensjonsordninger er harmonisert av hensyn til Overføringsavtalen. Det hadde utvilsomt også vært en fordel for arbeidstakerne om grensene er de samme i privat og offentlig sektor, da stadig flere arbeidsgivere har kombinasjoner av offentlige og private pensjonsordninger, ikke minst som følge av strukturendringer. I slike tilfeller er det svært uheldig at ulike grupper av arbeidstakere hos en og samme arbeidsgiver skal ha ulike regler for medlemskap i arbeidsgiverens pensjonsordninger.

En løsning med reduksjon eller fjerning av minstegrensen fører til at langt flere arbeidstakere får rett til medlemskap i en pensjonsordning, men departementet viser til at langt flere vil komme i den situasjonen at det ikke blir utbetalt pensjon fra pensjonsordningen pga. samordningsreglene. Departementet viser også til at arbeidstakere med lav stillingsandel kan få lavere samlet pensjon ved reduksjon av minstegrensen. Finanstilsynet har merket seg at dette vil gjelde flere jo lavere minstegrensen settes. Finanstilsynet reiser spørsmål ved om de administrative kostnader ved lav eller ingen minstegrense vil bli uforholdsmessig høye sett i forhold til de fordelene som arbeidstakere med lav stillingsandel vil oppnå.

Etter Finanstilsynets vurdering taler mye for at alternativet med en minstegrense på 20 prosent av full stilling bør innføres i Statens pensjonskasse, pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for apotekvirksomhet, slik at disse pensjonsordningene får samme minstegrense som allerede er etablert i private pensjonsordninger. Finanstilsynet er kjent med at det er administrative problemer knyttet til å skulle se flere stillinger hos ulike arbeidsgivere under ett for å holde rede på om minstegrensen er oppfylt. Vi finner imidlertid ikke å ville tillegge dette avgjørende vekt.

Etter en samlet vurdering finner Finanstilsynet å ville støtte Arbeids- og sosialdepartementets forslag om å sette minstegrensen for medlemskap til 20 prosent av full stilling.

For Finanstilsynet

Erik Lind Iversen

fung. direktør for bank- og forsikringstilsyn

Runa K. Sæther
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.